

Spis treści

O autorze 15

O recenzentach 17

Przedmowa 19

CZĘŚĆ I. ZAAKCEPTOWANIE CZERWONEGO ZESPOŁU 27

Rozdział 1. Uruchamianie programu bezpieczeństwa ofensywnego 29

Definiowanie misji - adwokat diabła 30

Uzyskanie poparcia kadry kierowniczej 31

Przekonywanie kierownictwa za pomocą danych 31

Przekonywanie kierownictwa za pomocą działań i wyników 32

Miejsce czerwonego zespołu w schemacie organizacyjnym 32

Droga ku przyszłości bezpieczeństwa ofensywnego 33

Tworzenie nowego programu od podstaw 33

Dziedziczenie istniejącego programu 33

Ludzie - spotkanie z członkami czerwonego zespołu 34

Dlaczego pentesterzy są tacy niesamowici? 35

Inżynieria bezpieczeństwa ofensywnego jako dyscyplina zawodowa 35

Strategiczne podejście członków czerwonych zespołów 36

Zarządzanie programami 36

Przyciąganie i zatrzymywanie talentów 36

Różnorodność i otwartość 38

Morale i tożsamość zespołu 39

Reputacja zespołu 40

Świadczenie różnych usług na rzecz organizacji 40

Wsparcie dla przeglądu zabezpieczeń i modelowania zagrożeń 41

Ocena bezpieczeństwa	41
Działania zespołu czerwonego	42
Działania zespołu fioletowego	42
Ćwiczenia symulacyjne	43
Badania i rozwój	43
Predykcyjna analiza ataków i wsparcie dla reagowania na incydenty	43
Dodatkowe obowiązki programu ofensywnego	44
Edukacja i szkolenie w zakresie bezpieczeństwa	44
Zwiększenie IQ bezpieczeństwa organizacji	44
Gromadzenie informacji o zagrożeniach	44
Informowanie grup zarządzania ryzykiem i kierownictwa	44
Integracja z procesami inżynieryjnymi	45
Mam wrażenie, jakbym Cię znał - zrozumienie etycznych aspektów działań czerwonego zespołu	45
Szkolenie i edukacja zespołów bezpieczeństwa ofensywnego	46
Zasady, reguły i standardy	47
Zasady, którymi należy się kierować, i reguły, których należy przestrzegać	47
Działanie z określonym celem i zachowanie pokory	47
Testy penetracyjne są reprezentatywne, ale nie wyczerpujące	48
Pentesting nie zastępuje funkcjonalnego testowania bezpieczeństwa	48
Umożliwienie pentesterom eksploracji	48
Informowanie grup zarządzających ryzykiem	49
Zasady przeprowadzania testów penetracyjnych	49
Dostosowywanie zasad przeprowadzania testów penetracyjnych do operacji	50
Geograficzne i jurysdykcyjne obszary działania	50
Dystrybucja materiałów informacyjnych	51
Prawdziwe, symulowane i emulowane ataki	51
Porównanie systemów produkcyjnych i nieprodukcyjnych	52
Unikaj zostania pionkiem w politycznej rozgrywce	52
Standardowa procedura operacyjna	52
Wykorzystywanie planów ataków do śledzenia operacji	53

Cel misji - co zamierzamy osiągnąć lub zademonstrować?	53
Zainteresowane strony i ich obowiązki	54
Kryptonimy	55
Harmonogram i czas trwania	55
Ryzyko związane z testami penetracyjnymi i autoryzacja	56
Spotkanie wdrożeniowe	56
Rezultaty	56
Powiadamianie zainteresowanych stron	57
Wykonywanie planu ataku - śledzenie postępów w trakcie operacji	57
Dokumentowanie działań	59
Podsumowywanie operacji	61
Udostępnianie nadrzędnych informacji za pośrednictwem dashboardów	64
Kontaktowanie się z zespołem pentesterów i zamawianie usług	64
Modelowanie przeciwnika	65
Zrozumienie przeciwników zewnętrznych	65
Uwzględnianie zagrożeń wewnętrznych	65
Czynniki motywujące	66
Anatomia włamania	66
Ustanowienie przyczółka	66
Osiąganie celu misji	67
Włamywanie się do aplikacji internetowych	68
Słabe poświadczenia	68
Brak integralności i poufności	68
Łańcuch niszczenia intruzów Lockheeda Martina	68
Anatomia katastrofy usługi w chmurze	69
Tryby działania - operacja chirurgiczna lub nalot dywanowy	70
Działanie chirurgiczne	70
Naloty dywanowe	70
Środowisko i przestrzeń biurowa	71
Porównanie otwartej i zamkniętej przestrzeni biurowej	71
Zabezpieczenie środowiska fizycznego	71

Jeśli trzeba, zbieraj najlepsze zespoły 72

Skoncentrowanie się na aktualnym zadaniu 72

Podsumowanie 72

Pytania 73

Rozdział 2. Zarządzanie zespołem bezpieczeństwa ofensywnego 75

Zrozumienie rytmu biznesowego i planowanie operacji zespołu czerwonego 76

Planowanie cykli 76

Spotkania pozazakładowe 76

Zachęcanie do różnorodnych pomysłów i unikanie myślenia grupowego 78

Planowanie operacji - skupianie się na celach 78

Planowanie operacji - skupianie się na zasobach 80

Planowanie operacji - skupianie się na lukach w zabezpieczeniach 80

Planowanie operacji - skupianie się na taktykach ataków, technikach i procedurach 81

Planowanie operacji - skupienie się na frameworku STRIDE 81

Zarządzanie zespołem i ocena jego wydajności 83

Regularne spotkania indywidualne 83

Przekazywanie złych wiadomości 83

Świętowanie sukcesu i dobra zabawa 84

Zarządzanie przez przechadzanie się 84

Zarządzanie kadrą kierowniczą 85

Zarządzanie samym sobą 85

Obsługa logistyki, spotkań i pozostawanie na obranym kursie 85

Spotkania zespołu 86

Praca zdalna 86

Ciągłe testy penetracyjne 87

Ciągłe dostosowywanie zasobów 87

Mądrze wybieraj swoje bitwy 87

Korzystanie ze wsparcia zewnętrznych firm 88

Rozwój zespołu 89

Możliwość szybkiego zatrudniania nowych pracowników 89

Doskonałość we wszystkim	90
Gotowość do przeprowadzania testów bezpieczeństwa ofensywnego	91
Budowanie laboratorium do przeprowadzania ataków	91
Kieruj zespołem i inspiruj go	92
Aby uzyskać najlepsze wyniki, pozwól na swobodę działania	92
Wykorzystanie przewagi własnego terytorium	93
Znalezienie wspólnego celu przez zespoły czerwony, niebieski i inżynierski	93
Zostałem przyłapany! Jak zbudować pomost	95
Uczenie się od siebie nawzajem, aby się doskonalić	96
Polowanie na zagrożenia	96
Rozwijanie zespołu fioletowego, aby był bardziej efektywny	96
Techniki ofensywne i defensywne środki obrony	97
Udostępnianie maszyn atakujących!	97
Aktywna obrona, honeypoty i wabiki	98
Ochrona pentestera	99
Wykonywanie ciągłej, kompleksowej walidacji testowej potoku reagowania na incydenty	99
Zwalczanie normalizacji dewiacji	100
Zachowanie zdrowego zróżnicowania poglądów między zespołami czerwonym i niebieskim	100
Przerywanie passy zespołu fioletowego	101
Podsumowanie	101
Pytania	102
Rozdział 3. Mierzenie efektywności programu bezpieczeństwa ofensywnego	103
Iluzja kontroli	104
Droga do dojrzałości	105
Strategiczne działania zespołu czerwonego w całej organizacji	106
Ryzyko związane z działaniem w trybie skrytym	106
Śledzenie ustaleń i incydentów	107
Powtarzalność	112
Automatyzacja działań zespołu czerwonego, aby pomóc obrońcom	112
Ochrona informacji - zabezpieczanie ustaleń czerwonego zespołu	113

Pomiar trwałości obecności zespołu czerwonego w środowisku	113
Zmaganie się z mgłą wojny	114
Zagrożenia - drzewa i grafy	115
Ręczne tworzenie grafów koncepcyjnych	115
Automatyzowanie wykrywania i umożliwienie eksploracji	118
Definiowanie wskaźników oraz kluczowych wskaźników efektywności	120
Śledzenie podstawowych zobowiązań wewnętrznych zespołu	120
Dashboards ze statystykami ataków - badanie wskaźników bojowych	121
Punktacja zespołu czerwonego	123
Śledzenie dotkliwości ustaleń i pomiar ryzyka	128
Wyjście poza skale porządkowe	128
Korzystanie ze wskaźników średniego czasu	129
Eksperymentowanie z symulacjami metodą Monte Carlo	130
Macierz reagowania na zagrożenia	134
Framework Test Maturity Model integration i działania czerwonego zespołu	135
Poziom 1. - wstępny	135
Poziom 2. - zarządzany	135
Poziom 3. - zdefiniowany	136
Poziom 4. - mierzony	136
Poziom 5. - optymalizacja	137
Poziom 6. - iluzja kontroli, czyli zespół czerwony kontratakuje	137
Macierz ATT&CK firmy MITRE	137
ATT&CK Navigator	138
Pamiętaj, na czym polega działanie zespołu czerwonego	141
Podsumowanie	141
Pytania	142
Rozdział 4. Progresywne operacje zespołu czerwonego	143
Badanie różnych rodzajów działań operacyjnych w cyberprzestrzeni	144
Wydobywanie kryptowalut	145

Wydobywanie kryptowalut, aby zademonstrować wpływ finansowy, czyli kiedy lecimy na Księżyc? 146

Działania zespołu czerwonego w celu ochrony danych osobowych 149

Pierwsze kroki w testowaniu skoncentrowanym na naruszeniach poufności danych osobowych 150

Wysyłanie symulowanego rachunku do wewnętrznych zespołów 152

Przeprowadzanie testów penetracyjnych zespołu czerwonego 153

Obranie za cel niebieskiego zespołu 154

Wykorzystanie systemów ochrony punktów końcowych zespołu niebieskiego jako C2 154

Media społecznościowe i reklama ukierunkowana 155

Falszowanie danych telemetrycznych w celu zmanipulowania rozwoju nowych funkcjonalności oprogramowania 156

Atakowanie sztucznej inteligencji i systemów uczenia maszynowego 156

Operacja "Straż obywatelska" - wykorzystanie zespołu czerwonego do wdrażania poprawek 157

Emulowanie rzeczywistych ATP 158

Przeprowadzanie ćwiczeń symulowanych 158

Angażowanie w ćwiczenia zespołu kierowniczego 160

Podsumowanie 160

Pytania 161

CZĘŚĆ II. TAKTYKI I TECHNIKI 163

Rozdział 5. Świadomość sytuacyjna - mapowanie własnego terytorium za pomocą grafowych baz danych 165

Grafy ataków i wiedzy 166

Podstawy grafowej bazy danych 167

Węzły lub wierzchołki 168

Relacje lub krawędzie 168

Właściwości lub wartości 169

Etykiety 169

Budowanie grafu gospodarzy za pomocą Neo4j 169

Eksploracja przeglądarki Neo4j 175

Tworzenie i kwerendowanie informacji 176

Tworzenie węzła 177

Pobieranie węzła 178

Tworzenie relacji między węzłami 181

Indeksowanie w celu zwiększenia wydajności 182

Usuwanie obiektu 184

Alternatywne sposoby kwerendowania grafowych baz danych 184

Podsumowanie 185

Pytania 185

Rozdział 6. Budowanie kompleksowego grafu wiedzy 187

Wymagania techniczne 188

Studium przypadku - fikcyjna korporacja Shadow Bunny 188

Pracownicy i zasoby 189

Budowanie grafu 190

Tworzenie węzłów komputerów 193

Dodawanie relacji, aby wskazać administratorów maszyn 194

Konfigurowanie edytora zapytań, aby umożliwił wykonywanie zapytań składających się z wielu instrukcji 196

Mapowanie chmury! 201

Importowanie zasobów chmurowych 204

Tworzenie użytkownika IAM usługi AWS 204

Wykorzystanie narzędzi klienckich AWS do eksportowania danych 209

Ładowanie danych CSV do grafowej bazy danych 215

Ładowanie danych CSV oraz tworzenie węzłów i relacji 216

Grupowanie danych 219

Dodawanie większej ilości danych do grafu wiedzy 220

Active Directory 221

Zespół niebieski i źródła danych IT 221

Zasoby w chmurze 222

OSINT, dane wywiadowcze o zagrożeniach i informacje o lukach w zabezpieczeniach 222

Książki adresowe i wewnętrzne systemy katalogowe 223

Odkrywanie nieznanego i skanowanie portów 223

Rozszerzać istniejący graf czy budować go od podstaw? 223

Podsumowanie 224

Pytania 224

Rozdział 7. Polowanie na poświadczenia 225

Wymagania techniczne 226

Sposoby szukania poświadczeń w postaci zwykłego tekstu 226

Poszukiwanie typowych wzorców w celu identyfikacji poświadczeń 227

Przeszukiwanie dokumentów pakietu Microsoft Office 233

Wydobywanie zapisanych haseł sieci Wi-Fi w systemach Windows 235

Narzędzia do zautomatyzowanego wykrywania poświadczeń 238

Wykorzystanie technik indeksowania do wyszukiwania poświadczeń 239

Używanie narzędzia Sourcegraph do efektywniejszego znajdowania sekretów 239

Wyszukiwanie poświadczeń przy użyciu indeksowania plików wbudowanego w system operacyjny 246

Indeksowanie kodu i dokumentów przy użyciu frameworku Apache Lucene i modułu Scour 252

Polowanie na teksty zaszyfrowane i skróty 254

Polowanie na teksty zaszyfrowane 254

Polowanie na skróty 254

Podsumowanie 262

Pytania 262

Rozdział 8. Zaawansowane polowanie na poświadczenia 263

Wymagania techniczne 264

Metoda pass-the-cookie 264

Poświadczenia w pamięci procesów 266

Korzystanie z narzędzia ProcDump w systemie Windows 266

Mimikittenz 269

Zrzucanie pamięci procesów w systemie Linux 270

Debugowanie procesów i pivotowanie w systemie macOS przy użyciu LLDB	273
Korzystanie z narzędzia Mimikatz w trybie offline	275
Śledzenie dostawcy WinINet	277
Deszyfrowanie ruchu TLS za pomocą rejestrowania kluczy TLS	282
Przeszukiwanie plików dzienników pod kątem poświadczeń i tokenów dostępu	288
Wyszukiwanie poufnych informacji w argumentach wiersza poleceń	293
Przeglądanie argumentów wiersza poleceń w systemach Windows przy użyciu Menedżera zadań oraz WMI	294
Menedżer poświadczeń systemu Windows i Pęk kluczy systemu macOS	296
Korzystanie z Menedżera poświadczeń systemu Windows	297
Pęk kluczy systemu macOS	301
Korzystanie z optycznego rozpoznawania znaków do wyszukiwania poufnych informacji na obrazach	302
Eksploatacja domyślnych poświadczeń lokalnych kont administratorów	305
Ataki phishingowe i spoofing monitów o poświadczenia	305
Wykorzystanie narzędzia osascript do spoofingu monitu o poświadczenia w systemie macOS	306
Wykorzystanie narzędzia zenity do spoofingu monitu o poświadczenia w systemie Linux	307
Wykorzystanie narzędzia PowerShell do spoofingu monitu o poświadczenia w systemie Windows	309
Wykorzystanie języków JavaScript i HTML do spoofingu okna dialogowego poświadczeń w przeglądarce	310
Używanie przezroczystych przekaźnikowych serwerów proxy do przeprowadzania ataków phishingowych	310
Wykonywanie ataków typu password spray	312
Wykorzystanie programu PowerShell do ataków typu password spray	313
Wykonywanie ataków typu password spray z systemów macOS lub Linux (implementacja bash)	315
Podsumowanie	316
Pytania	317
Rozdział 9. Wszechstronna automatyzacja	319
Wymagania techniczne	319
Automatyzacja COM w systemach Windows	320

Używanie automatyzacji COM do celów ofensywnych testów bezpieczeństwa	321
Osiąganie celów poprzez automatyzację programów z pakietu Microsoft Office	326
Automatyzacja wysyłania e-maili za pośrednictwem programu Outlook	326
Automatyzacja programu Microsoft Excel za pomocą modelu COM	328
Wykorzystanie automatyzacji COM do przeszukiwania dokumentów pakietu Office	331
Skrypty programu Windows PowerShell do przeszukiwania dokumentów pakietu office	333
Automatyzacja i zdalne kontrolowanie przeglądarek internetowych jako technika ataków	337
Wykorzystanie Internet Explorera podczas posteksploatacji	338
Automatyzacja i zdalne kontrolowanie przeglądarki Google Chrome	343
Używanie zdalnego debugowania Chrome do szpiegowania użytkowników	348
Wykorzystanie Selenium do automatyzacji przeglądarek	353
Eksfiltrowanie informacji za pośrednictwem przeglądarki	363
Podsumowanie	363
Pytania	364
Rozdział 10. Ochrona pentestera	365
Wymagania techniczne	366
Blokowanie maszyn (tarcze w górę)	366
Ograniczenie powierzchni ataku w systemie Windows	367
Tryb utajony i ograniczanie powierzchni ataku w systemie macOS	370
Konfigurowanie nieskomplikowanego firewalla (UFW) w systemie Ubuntu	378
Blokowanie dostępu przez SSH	380
Zagrożenia komunikacji Bluetooth	381
Pilnowanie kont administratorów maszyn	381
Wykorzystanie niestandardowego pliku hostów do przekierowywania niechcianego ruchu do śmieci	383
Zachowywanie prywatności podczas wykorzystywania do pracy aplikacji typu Office Delve, G Suite czy Facebook	384
Bezpieczne usuwanie plików i szyfrowanie dysków twardych	384
Ulepszanie dokumentacji za pomocą niestandardowych znaków zachęty powłoki hakera	385
Dostosowywanie znaków zachęty powłoki Bash	385
Dostosowywanie znaków zachęty programu PowerShell	386

Dostosowywanie znaków zachęty programu cmd.exe	387
Automatyczne rejestrowanie poleceń	387
Korzystanie z multiplekserów terminalowych i odkrywanie alternatywnych powłok	388
Monitorowanie logowań i prób logowania oraz wysyłanie alertów	391
Wykorzystanie mechanizmu PAM do otrzymywania powiadomień związanych z logowaniem się w systemie Linux	392
Alerty o logowaniach w systemie macOS	400
Alerty o logowaniach w systemie Windows	400
Podsumowanie	406
Pytania	406
Rozdział 11. Pułapki, podstępny i honeypoty	407
Wymagania techniczne	408
Aktywna obrona zasobów pentestowych	408
Korzystanie z audytowych list ACL systemu Windows	409
Użycie list SACL do skonfigurowania pliku do audytowania przez system Windows	409
Wyzwalanie zdarzenia inspekcji i zmiana zasad inspekcji systemu Windows	413
Powiadomienia dla zdarzeń inspekcji pliku w systemie Windows	416
Wysyłanie powiadomień pocztą elektroniczną w systemie Windows	419
Tworzenie zaplanowanego zadania w celu uruchomienia monitora strażnika	421
Budowanie strażnika gospodarzy, czyli podstawowej usługi systemu Windows do ochrony hostów	424
Instalowanie programu Visual Studio Community Edition i tworzenie szablonu usługi systemu Windows	425
Dodanie do szkieletu podstawowej funkcjonalności	426
Dodanie do usługi funkcjonalności logowania	430
Wykorzystanie pliku konfiguracyjnego w celu dostosowania ustawień	431
Dodanie instalatora do usługi	431
Usuwanie instalacji usługi Homefield Sentinel	435
Monitorowanie dostępu do plików honeypotów w systemie Linux	437
Tworzenie pliku klucza RSA honeypota	437

Używanie narzędzia inotifywait do uzyskiwania podstawowych informacji o dostępie do pliku 438

Wykorzystanie narzędzia auditd do ochrony maszyn pentestowych 439

Powiadomienia wykorzystujące dyspozytor zdarzeń i niestandardowe rozszerzenia narzędzia audisp 444

Alarmowanie o podejrzanym dostępie do plików w systemie macOS 446

Wykorzystanie narzędzia fs_usage do szybkiego i prostego monitorowania dostępu do plików 446

Tworzenie zadania demona LaunchDaemon do monitorowania dostępu do plików wabika 447

Obserwowanie strumienia zdarzeń audytowych OpenBSM 449

Konfigurowanie OpenBSM do inspekcji dostępu w celach odczytu plików wabików 450

Podsumowanie 453

Pytania 454

Rozdział 12. Taktyki zespołu niebieskiego stosowane wobec zespołu czerwonego 455

Scentralizowane rozwiązania monitorowania wykorzystywane przez zespoły niebieskie 456

Korzystanie z osquery w celu pozyskiwania informacji i ochrony zasobów pentestowych 457

Instalowanie oprogramowania osquery na Ubuntu 458

Podstawy obsługi osquery 459

Używanie osquery do monitorowania dostępu do plików wabików 464

Wykorzystanie narzędzi Filebeat, Elasticsearch i Kibana 467

Uruchamianie systemu Elasticsearch przy użyciu Dockera 468

Instalowanie narzędzia Kibana do analizy plików dzienników 471

Konfigurowanie narzędzia Filebeat do wysyłania dzienników do Elasticsearch 472

Ostrzeganie za pomocą Watchera 477

Podsumowanie 478

Pytania 478

Dodatek A. Odpowiedzi 479